

HUHMARNUMMEN KOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2023-2024

1. Koulun arvoperusta

Vihdin kuntastrategiassa 2022-2025 on neljä arvoa; palveluhenkisyys, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja rohkeus. Vihdin kunta tukee lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla laadukkaat koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut hyvinvoivissa kiinteistöissä ja luonnonläheisissä miljöissä. Uudet rakennetut koulut takaavat nykyiselle kouluverkostolle monipuoliset ja nykyaikaiset puitteet kymmeniksi vuosiksi.

Huhmarnummen koulun arvoperusta 2023-24

Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen

Oppilasta arvostetaan yksilönä, rohkaistaan olemaan oma itsensä ja ymmärtämään, että olemme kaikki erilaisia ja yhtä ainutlaatuisia. Oppilaan ainutlaatuisia vahvuuksia kehitetään ja heikkouksia vahvistetaan. Oppilaita rohkaistaan luovuuteen ja kertomaan omia ideoita avoimesti.

Korostamme koulussa hyvää käytöstä ja toisen kunnioittamista. Ketään ei saa erilaisuutensa vuoksi hylätä, eikä ketään saa kiusata.

Huomioimme koulussa erilaiset tavat oppia ja yritämme löytää jokaiselle oman hyvän tavan oppia. Painotamme hyvän työrauhan osuutta oppimiseen.

Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia

Välitön ja huolehtiva ilmapiiri syntyy kaikkien tasa-arvoisesta kohtelusta taustasta, sukupuolesta ja kyvyistä riippumatta; ristiriita ja kiusaamistilanteisiin puuttumisesta; jokaisen mielipiteen kuulemisesta ja hyvän käytöksen vaalimisesta. Harjoitellaan keskustelua eli mielipiteen ilmaisemista ja kuuntelemista.

Oppilaiden ääni tulee kuuluviin ja huomioiduksi luokkien välisessä yhteistyössä, oppilaskuntatoiminnassa, mahdollisuudessa vaikuttaa demokraattisesti esimerkiksi valittaessa retkikohdetta. Koulun järjestyssäännöt laaditaan yhteistyössä oppilaiden kanssa.

Jokaiselle oppilaalle pyritään löytämään koulu yhteisössä "oma paikka", turvallinen ympäristö opiskella sekä luotettavia ihmisiä ympärilleen.

Kulttuurinen moninaisuus rikkautena

Avoin ja hyväksyvä ilmapiiri koulussa opettaa ja ylläpitää suvaitsevaisuutta. Opetetaan lapsia hyväksymään toisensa ja ymmärtämään eri kulttuureista – ja myös eri kotikulttuureista - tulevia ihmisiä. Tutustutaan eri kulttuureihin retkien, teemapäivien (esim. kouluruokailu, kuvataide, musiikki, liikunta, historia) ja retkien muodossa. Käsitellään maahanmuuttoilmiötä faktojen pohjalta.

Kestävän elämäntavan välttämättömyys

Arvostamme koulussa kestävää ja pysyvää. Opetamme lapsia kulkemaan luonnossa ja tuntemaan vastuunsa ympäristöstään sekä ymmärtämään oman toiminnan vaikutuksen ympäristöön myös globaalissa mittakaavassa. Koulussa kestävä elämäntapa näkyy muun muassa kirjojen ja materiaalien kierrättämisessä ja uusiokäytössä, jätteen lajittelussa sekä erilaisissa teemoissa ja työpajoissa.

2. Opetus ja oppimisjärjestelyt

Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Opetus ja koulun muu toiminta järjestetään kunkin oppilaan kehitysvaihe ja edellytykset huomioon ottaen. Niiden tulee edistää jokaisen oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä sekä luoda edellytykset hyvään oppimiseen ja hyvinvointiin. Opetus tapahtuu aina opetussuunnitelman mukaisesti.

Koulujen työ- ja loma-ajat 2023-2024

Koulujen työ- ja loma-ajat Vihdin kunnassa lukuvuonna 2023-2024 (188 pv)

(Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätös 17.1.2023 § 2)

Syyslukukausi 10.8.-22.12.2023 91 työpäivää

aloitus 10.8.2023 (torstai)

syysloma 16.10.-20.10.2023 (vko 42)

itsenäisyyspäivä 6.12.2023 (keskiviikko)

joululoma 23.12.2023-5.1.2024

Kevätlukukausi 8.1.-1.6.2024 97 työpäivää

aloitus 8.1.2024 (maanantai)

hiihtoloma 19.2.-23.2.2024 (vko 8)

pääsiäinen 29.3.-1.4.2024

vapunpäivä 1.5.2024 (keskiviikko)

helatorstai 9.5.2024

päättyjäispäivä 1.6.2024 (lauantai)

Oppituntien ajat

1. 8.40–9.25

2. 9.40–10.25

3. 10.25–11.25 (sisältäen lounastauon luokan oman aikatalulun mukaan)

4. 11.50–12.35

5. 12.35–13.20 tai

5.-6. 12.50–14.20

Välitunnit

1. 9.25–9.40

2. 11.25–11.50

3. 12.35–12.50

Kouluvuoden juhlat ja perinteet

Kouluvuosi aloitettiin perinteisellä koko koulutalon yhteisellä juhlallisella lipunnostolla. Toisena koulupäivänä kokoonnuimme koululuokkien kesken saliin esittäytymishetkeen. Tänä lukuvuonna jatkamme myös koko talon (koulu ja päiväkotit) yhteisiä salihetkiä, jolla haluamme myös korostaa yhteisöllisyyttä.

Lukuvuoden juhlia ja perinteisiä tapahtumia koulussamme:

- Kodin ja koulu päivä
- lemmikkipäivä
- joulujuhla
- Team Rynkeby -koululaisjuoksu ja -pyöräily
- Eeron juoksu
- kevätjuhla

Retket (ja koulun ulkopuolella annettava opetus)

Koulun ulkopuolella annettavaa opetusta ovat mm. opintokäynnit, kilpailu- ja liikuntatapahtumat, opintoretket ja leirikoulu.

- luokkien retket Nummelaan
- 1.-2. luokkalaisten retki Vihdin ulkopuolelle kevätlukukaudella
- oma retki elämäkatsomustietoa opiskeliville oppilaille
- 1.-2. luokkalaisille uinnit
- jäähallikäynnit
- Yrityskylä-vierailu 6.luokkalaisilla Espooseen ti 24.10.2023
- 6. luokkalaisten luokkaretki Vihdin ulkopuolelle huhti-toukokuussa

2.1. Koulun toimintakulttuuri

Huoltajilla on mahdollisuus koulun toimintakulttuurin kehittämiseen erilaisissa tapahtumissa, vanhempainilloissa ja yhteisissä tapaamisissa.

Oppilaat ovat vahvasti myös mukana kehittämässä koulun toimintakulttuuria ja oppilaiden hyvinvointia. Koulumme oppilaskunta ideoi ja suunnittelee tempauksia, tapahtumia ja koulun kehittämistä pitkin lukuvuotta.

2.1.1. Koulun käytänteet ja mahdolliset painotukset

Koulumme pääteema tänä lukuvuonna on suomalaiset juhlapäivät ja tutustuminen vieraisiin kulttuureihin. Lisäksi Vihdin kunnan yhteinen teema on lapsiystävällinen kunta.

Kouluvuoden aikana on luokkien ja/tai koko koulun yhteisiä teemapäiviä/-viikkoja.

Koulu osallistuu mahdollisiin urheilu- yms. kilpailuihin ja tapahtumiin opettajien harkinnan mukaan.

Koulussa käy kouluvuoden aikana luokkien opetussuunnitelmiin sopivia vierailijoita.

Luokat voivat tehdä opintoretkeä Vihdissä sekä pääkaupunkiseudulla opintosuunnitelmansa mukaisesti.

Seurakunnan työntekijöitä käy koululla satunnaisesti, ja niistä ilmoitetaan koteihin.

Kouluruokailun käytännön järjestelyt

Koulussamme ruokaillaan ruokalassa klo 10.30-11.25 kahdessa ruokailuvuorossa. Oppilaat syövät pöydissä sekaryhmissä (oppilaat eri luokilta) yhteisöllisyyden kehittämiseksi. Päiväkotilaisia syö samassa tilassa klo 11.25 alkaen. Ruoka tuodaan Kuoppanummen koulun keittiöstä. Ruokailutilanteissa harjoitetaan hyviä ruokailutapoja.

Koulumatkakuljetusten järjestäminen, odottamisen valvominen

Koulukuljetus järjestetään oppilaille, joiden koulumatka ylittää 5 km sekä niille 1-2 –luokkien oppilaille, joiden koulumatka ylittää 3 km. Lisäksi koulukuljetus järjestetään Tiehallinnon, Vihdin Poliisilaitoksen ja Vihdin kunnan yhteisesti antaman lausunnon perusteella liian vaaralliseksi nimettyjä teitä käyttäville oppilaille (Vanha Turuntie 110 Valtatie 2) sekä niille oppilaille, joiden kuljetus perustuu lääkärintodistukseen. Koulukuljetusmuotoina ovat koulutaksi sekä Myllylammen ja Tervalammen suunnasta tulevat koulubussit.

Oppilaat odottavat koulukuljetusta joko koulun sisällä olevassa kuljetusoppilaille määritellyssä odotustilassa tai piha-alueella. Koululla on vastuu koulukuljetusta odottavista oppilaista. Kuljetusta odottavilla oppilaiden on noudatettava heille annettuja ohjeita turvallisuuden takaamiseksi.

2.1.2. Järjestyssäännöt

Huhmarnummen koulun

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

LUKUVUOSI 2023-2024

1. Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Sääntöjen tarkoituksena on taata jokaiselle kouluuyhteisön jäsenelle oikeus työskentelyrauhaan, henkilökohtaiseen turvallisuuteen ja omaisuuden suojaan. Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluuyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Oppilaan on noudatettava koulun järjestyssääntöjä ja käsiteltävä huolellisesti koulun omaisuutta. Asialliseen käyttäytymiseen kuuluu yleisesti hyväksytyjen tapojen, sääntöjen ja lakien noudattaminen, sovelias kielenkäyttö ja kohteliaisuus.

Säännöt ovat voimassa kouluaikana. Koulun alueena pidetään koulurakennuksia ja välituntialuetta. Oppilaan kouluaika koostuu koulumatkoista, oppitunneista, välitunneista, iltapäiväkerhosta ja muista koulun järjestämistä tilaisuuksista. Koulujaksiksi katsotaan myös koulualueen ulkopuolella kouluaikana koulun järjestämät opetustapahtumat.

2. Oppilaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Kaikilla oppilailla on sivistykselliset perus- ja ihmisoikeudet, kuten oikeus maksuttomaan perusopetukseen, oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan.

Suomen perustuslaki (731/1999) 16 § sivistykselliset oikeudet, 6 § yhdenvertaisuus, 7 § oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen ja 10 § yksityiselämän suoja sekä YK:n lapsen oikeuksien sopimus 28 ja 29 artikla oikeus koulutukseen.

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Lisäksi yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi on säädetty yhdenvertaisuuslaissa sekä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa.

Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltäviin etuuksiin ja palveluihin.

Perusopetuslaissa kirjattuja oppilaan oikeuksia ovat esimerkiksi 30 § oikeus saada opetusta, 31 § opetuksen maksuttomuus, 29 § oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, 32 § koulumatkaetu, 33 § majoitusetu, 34 § tapaturman hoito ja terveydenhuolto, 31 § ruokailuetu, koulunkäynnin ja oppimisen tuki (16 § tukiovetus ja osa-aikainen erityisopetus, 16 a § tehostettu tuki, 17 § erityinen tuki ja 17a § henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) sekä 31a § oppilashuolto.

Jokaisella oppilaalla on koululainsäädännön mukaan oikeus turvalliseen kouluun, jossa ei tarvitse pelätä väkivallan, kiusaamisen tai häirinnän kohteeksi joutumista. Koulukiusaamiseen tulee puuttua välittömästi, kun sitä on havaittu tapahtuvan. Haluamme turvata sekä fyysisesti että psyykkisesti turvallisen oppimisympäristön.

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille koulu yhteisössä työskenteleville. Väkivalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa, sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista itsemääräämisoikeutta. Yhteisöllinen hyvinvointia ja osallisuutta edistävä koulun toimintakulttuuri ehkäisee väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää.

Oppilaan velvollisuudet

Perusopetuslaki 25 ja 26 §

Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.

Milloin oppilas jää saapumatta kouluun, on oppilaan huoltaja velvollinen mahdollisimman pian ilmoittamaan opettajalle poissaolosta. Ilmoitus poissaolosta pitää tehdä saman koulupäivän aikana.

Luvan enintään viiden päivän poissaoloon myöntää opettaja huoltajan erillisestä hakemuksesta.

Tästä pidemmät vapautukset myöntää koulun rehtori. Hakemuslomake esimerkiksi lomamatkaa varten saa Wilmasta, luokanopettajalta tai rehtorilta.

3. Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

3.1. Hyvä käytös

Koulussa käyttäydytään hyvien tapojen mukaisesti.

Hyvää käyttäytymistä on:

- toisten huomioon ottaminen
- tervehtiminen
- saapua oppitunneille ajoissa
- kotitehtävät tehdään aina kotona tai iltapäiväkerhossa

- aikuisen ohjeiden noudattaminen
- opiskelurauhan edistäminen ja kunnioittaminen
- hyvien ruokailutapojen noudattaminen
- kaikkien ruokalajien maistaminen
- ruokailussa käyttäytyminen rauhallisesti

- ruokalahenkilökunnan ja opettajien ohjeiden noudattaminen
- asianmukaisesti pukeutuminen
- oppilas ei saa julkaista toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa

4. Oleskelu ja liikkuminen

Kouluun tulee saapua aamulla ajoissa. Sisälle saa tulla vasta kellon soitua. Poikkeuksista sisätiloihin tulemisesta ilmoitetaan erikseen.

4.1.Välitunnit:

- välituntialueella tarkoitetaan koulun erikseen merkittyä ja oppilaille kerrottua piha-aluetta
- välitunnit vietetään ulkona, ellei muita ohjeita anneta
- välitunnille pukeudutaan säänmukaisesti
- välitunnilla noudatetaan erityistä varovaisuutta

- välituntivalvojalle kerrotaan mahdollisista pulmatilanteista välittömästi
- koulun alueelta ei saa poistua koulupäivän aikana ilman opetukseen liittyvää tai muuta perusteltua syytä
- kellon soitua välituntivälineet palautetaan ja tullaan viivyttämättä oppitunnille
- koulun välituntitavaroita ei saa piilottaa tai varailta etukäteen omaan käyttöön
- Polkupyöriin ei kosketa

4.2.Liikkuminen

Koulualueelta poistuminen kouluaikana ilman opetukseen liittyvää tai muuta perusteltua syytä on kielletty.

Ohjeistus pakkasrajoista kouluaikana:

Kylmällä pakkassäällä opettajat arvioivat tarpeen viettää välitunteja sisällä.

4.3. Koulumatkat

Oppilas on ylläpitäjän toimesta koulumatkoilla aina vakuutettuna. Tapaturman korvausvastuu koskee vain tavanomaista koulumatkaa kuljettaessa suoraan koulusta kotiin tai kodista kouluun. Jos oppilas poikkeaa koulumatkalla ”omille teilleen”, kaverin luokse, harrastuksiin tms. ja tuolloin sattuu vahinko, ei ylläpitäjä ole velvoitettu sitä korvaamaan.

- koulumatkoilla käytäydytään hyvien tapojen ja liikennesääntöjen mukaan
- 1. ja 2. luokan oppilaiden huoltajat ilmoittavat opettajalle, jos oma lapsi pyöräilee kouluun
- pyörät pidetään niille osoitetuissa paikoissa eikä niillä ajeta koulun pihalla kouluaikana
- pyörät tulee pitää lukittuina

- pyöräilykypärää pitää käyttää pyöräillessä ja scoottaillessa
- koulukuljetuksessa on käytäydyttävä asiallisesti ja toisen omaisuus huomioiden
- Koulukuljetuksessa musiikkia kuunneltava kuulokkeilla
- koulukuljetusta odotetaan kuljetukseen erikseen osoitetulla paikalla

5. Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun omaisuutta käsitellään huolellisesti.

- Jokaisen on omalta osaltaan huolehdittava koulun alueen viihtyisyydestä ja siisteydestä.
- Kengät säilytetään ja puetaan tarkoitettulla alueella.
- Roskaaminen on kielletty.

- Jos oppilas on aiheuttanut vahinkoa, siitä tulee viipymättä ilmoittaa opettajalle tai rehtorille.
- Oppilaalla on velvollisuus vahingonkorvaamiseen ja likaamansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuuden puhdistamiseen tai järjestämiseen (Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 2 §:n mukaan).

6. Turvallisuus

- välitunnilla noudatetaan erityistä varovaisuutta
- poistumisreiteillä ei saa säilyttää mitään tavaraa

- polkupyörät pidetään lukittuina
- lumipallojen ja kivien heittäminen on koulun pihalla kielletty
- tapaturman sattuessa koulussa on asiasta ilmoitettava välittömästi lähimmälle aikuiselle
- välitunneilla ei saa mm.

- kiipeillä pylväissä, jotka eivät ole tarkoitettu kiipeilyyn

- heittää lumipalloja, hiekkaa tai kiviä
- Hyppiä keinuista, tehdä voltteja tai keinoa seisten
- nostaa toisia omille olkapäilleen (putoamisvaaran takia)

- keinuissa keinu vain yksi oppilas kerrallaan
- koulun aluella on kameravalvonta sisällä käytävillä, poistumisovilla ja piha-alueella

7. Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

- matkapuhelimen tai mobiililaitteen saa tuoda kouluun omalla vastuulla, mutta siitä ei saa aiheutua häiriötä oppituntien aikana.
- koulu ei vastaa kouluaikana rikkoutuneista oppilaan tuomista laitteista tai henkilökohtaisista välineistä
- oppilas saa käyttää oppituntien aikana omaa tietokonetta, matkapuhelinta tai mobiililaitetta vain opettajan luvalla ja ohjauksessa
- oppilaan omasta mobiililaitteesta tai tietokoneesta ei saa lähettää kuvaa ja/tai ääntä (ns. livestream) suoratoistona oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä

- matkapuhelin pidetään oppituntien aikana äänettömällä tai suljettuna repussa
- oppilas voi poikkeuksellisesti soittaa matkapuhelimella kouluaikana, jos siihen on erityistä tarvetta (lupa soittamiseen oppituntien aikana on kysyttävä opettajalta)
- oppilaan matkapuhelin, tietokone tai muu mobiililaitte voidaan takavarikoida kouluaikana, jos laitetta käytetään väärin esimerkiksi kiusaamis- tai häiritsemistarkoituksessa
- väärinkäytösten sattuessa opettaja tai rehtori voi takavarikoida puhelimen loppupäivän ajaksi
- oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdeä ilmaisematta

- toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa

8. Päihteet ja vaaralliset esineet

Lailla kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kiellettyä. Tämän koskee muun muassa alkoholia, tupakkalain tarkoittamia tupakkaa ja tupakkatuotteita, huumausainelain tarkoittamia huumausaineita, veitsiä, ampuma-aseita, voimakkaita laserosioittimia sekä vastaavia esineitä ja aineita.

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä (perusopetuslaki).

- Väärinkäytösten sattuessa opettaja tai rehtori voi takavarikoida kouluun tuodut päihteet tai vaaralliset esineet. Rehtori kirjaa asian ja pyytää huoltajaa noutamaan esineet.

- Tarvittaessa paikalle kutsutaan poliisi tai asiasta tehdään rikosilmoitus.

9. Kurinpito

Oppilasta, joka ei noudata koulun järjestystä tai käyttäytyy sopimattomasti, voidaan kurinpitokeinoilla ohjata seuraavin keinoin (kohdat a-e):

Perusopetuslaki 35§, 35a§, 36§, 36a-i§, perusopetusasetus 18§.

Perusopetuslain mukaisia kurinpitokeinoja ja muita seuraamuksia ovat 35 § 3 mom. siivousvelvoite, 35a § kasvatuskeskustelu, 36 § 1 mom. jälki-istunto, 36 § 2 mom. oppilaan määrääminen poistumaan, 36 § 3 mom. oppilaan opetukseen osallistumisen evääminen, 36 § 4 mom. oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään, 36 § 1 mom. kirjallinen varoitus ja 36 § 1 mom. määräaikainen erottaminen. Perusopetuslain mukaisia turvaamistoimenpiteitä ovat 36b § 1 mom. oppilaan poistaminen tilasta, 36d § esineiden tai aineiden haltuunotto ja 36e § tavaroiden tarkastaminen sekä 36b § 2 mom. ja 36 d 2 mom. voimakeinojen käyttäminen. Kurinpitomenettelyjä koskevat säännökset löytyvät kattavasti perusopetuslain 35 - 36i §:stä.

a) Kasvatuskeskustelu

Välitön kasvatuskeskustelu käydään mahdollisimman pian keskustelutarpeen aiheuttaneen tapahtuman jälkeen. Tähän ei pääsääntöisesti kutsuta huoltajia, ja keskustelusta ilmoitetaan tarvittaessa huoltajalle.

Laajennettu kasvatuskeskustelu käydään, mikäli oppilas häiritsee toistuvasti opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti. Laajennettuun kasvatuskeskusteluun voidaan huoltaja kutsua mukaan. Tarpeen tullen tässä tilanteessa voi olla myös muita osanottajia kuin edellä mainitut. Laajennetussa kasvatuskeskustelussa oppilas osallistuu yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Laajennettu kasvatuskeskustelu kirjataan Wilmaan ja siitä ilmoitetaan huoltajalle.

b) Luokasta ja/tai muusta opetustilasta poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 §:n 3 momentissa tarkoitetusta opetuksen epäämisestä. Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilas ei saa jäädä valvomatta. Asia kirjataan aina Wilmaan ja asiasta ilmoitetaan huoltajalle.

c) Enintään kahden tunnin jälki-istunto

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istunto tapahtuu vasta kasvatuskeskustelun jälkeen, jos oppilas rikkoo uudestaan tai toistuvasti koulun järjestyssääntöjä. Jälki-istunto kirjataan aina Wilmaan ja siitä ilmoitetaan aina huoltajalle ajoissa. Ennen jälki-istuntoon määräämistä on oppilasta kuultava laajennetussa kasvatuskeskustelussa. Välitön jälki-istunto tulee fyysisestä väkivallasta.

d) Kirjallinen varoitus (hallinnollinen päätös)

Päätöksen kirjallisen varoituksen antamisesta tekee koulun rehtori.

e) Määräaikainen erottaminen enintään kolmeksi kuukaudeksi (hallinnollinen päätös)

Päätöksen määräaikaisesta erottamisesta tekee lasten ja nuorten lautakunta.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan suorittamaan tehtäviään valvonnan alaisena. Huhmarnummen koulussa on myös käytössä läksyparkki, josta ilmoitetaan yleisesti huoltajille lukuvuoden alussa.

Opettajan ja rehtorin oikeudet ottaa haltuun ja tarkastaa oppilaan hallussa olevia kiellettyjä esineitä tai aineita

a) Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

b) Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen halussaan niitä ole. Vaaralliset esineet tai aineet säilötään, kirjataan ja luovutetaan aina huoltajille.

10. Muut erilliset asiat

Koulun puitteissa tapahtuva kerhotoiminta ja vapaa-ajan toiminta:

- koulun tiloissa tai koulun kerhon puitteissa tapahtuvassa toiminnassa tulee noudattaa koulun järjestyssääntöjä
- luokilla on mahdollisuus tehdä koulutyölleen omia toimintaohjeita, jotka tukevat koulun järjestyssääntöjä

11. Järjestyssääntöjen seuranta, tarkistaminen ja käsittely henkilökunnan ja oppilaiden kanssa

Järjestyssääntöjen tarkistaminen ja käsittely:

- lukuvuosittain syyslukukauden alussa ja aina tarvittaessa
- opettajat käsittelevät säännöt omien oppilaidensa kanssa lukuvuoden alussa
- osana koulun turvallisuusohjeistusta.
- perehtyminen tapahtuu opettajilla ja ohjaajilla allekirjoitusta vastaan lukuvuoden alussa.
- Järjestyssääntöjen tiedotus huoltajille
- Wilma-tiedote (kohdassa pysyvät tiedotteet)

Nähtävilläpito:

- henkilökunnan turvallisuuskansio
- wilma-tiedote (kohdassa pysyvät tiedotteet)

2.1.3. Oppilaan ojentamisen muodot ja käytänteet

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle.

Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestystä rikkovalle tai vilpillisesti menetelleelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa säädetty kurinpitorangeistus tai ojentaa häntä perusopetuslaissa tarkoitetuilla tavoilla. Oppilaita kohtaan voidaan käyttää vain perusopetuslaissa säädettyjä turvaamistoimenpiteitä.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen.

Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan, jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Rehtori tai opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi oppilaan, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää opetuksen järjestäjän monijäseninen toimielin tai opetuksen järjestäjän niin päättäessä koulun rehtori.

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin.

2.2. Oppimisympäristö

Huhmarnummen koulun tilat ovat monipuoliset; luokkatilat, luokkien välissä olevat pöytäryhmät sekä käytävät ovat jatkuvassa ja tarpeen mukaan muuntuvassa käytössä. Käytävillä on hankittu uusia istuimia työskentelypaikkojen lisäämiseksi ja työskentelyn helpottamiseksi. Neljässä luokkatilassa on myös luokkien välissä pieni jakotila, jossa muutama oppilas kerrallaan mahtuu työskentelemään omissa rauhassa. Luokissa on käytössä sermejä, joiden avulla luokasta voidaan rajata rauhallinen työskentelytila.

Piha-alue on laaja ja sitä käytetään aktiivisesti. Välituntisin pihalla hyödynnetään niin erilaisia pelikenttiä (tennis, jalkapallo, koripallo, sähly) kuin frisbeegolf-korejakin, leikkipihaa, metsäalueita ja erilaisia välineistöä varastosta. Varaston siisteydestä huolehtivat 3.-4.-luokkalaiset varastovälkkärit, joiden tehtävänä on valvoa sitä, että välineet pysyvät omalla paikallaan. Talvella pihalla ja ympäristössä on mahdollista hiihtää, luistella ja laskea pulkkamäkeä. Ajoittain lähdetään opiskelemaan myös pienille retkille kunnan tai lähikuntien alueelle. Syksyllä oppilaat käyvät luistelemassa jäähallissa.

Koulussamme noudatetaan Vihdin kunnan tvt-opetussuunnitelmaa ja tieto- ja viestintäteknikkaa hyödynnetään opetuksessa kaikilla vuosiluokilla oppilaiden ikätaso huomioiden. Koulun langattoman verkkoon on tehty parannuksia, joten toimiva nettiyhteys on nykyisin käytettävissä kaikissa luokissa ja ryhmätyötiloissa koulun pääkerroksessa.

Koululla on tällä hetkellä oppilaskäytössä 42 kannettavaa tietokonetta ja 22 ipadia. Varauskalenterin avulla varmistetaan kaikille luokille yhtäläinen mahdollisuus hyödyntää yhteiskäytössä olevia laitteita. Sekä kannettavat että tablettitietokoneet säilytetään, ladataan ja kuljetetaan pyörillä varustetuissa karrissa. Oppilaiden käytössä on erilliset hiiret ja kuulokkeita äänitiedostojen kuunteluun. Lisäksi koulussa on tietokoneita, joita voi käyttää luokissa langallisen verkkoyhteyden kautta. Luokissa opettajien käytössä on kannettava tietokone äänentoistoineen, dokumenttikamera sekä dataprojektori. Lisäksi kolmessa luokassa on käytössä interaktiivinen esitystaulu. Koulun oppilaat voivat hyödyntää omia laitteitaan Vihdin vierasverkon avulla ja kunnan omien laitteiden käyttösääntöjen mukaisesti.

Oppilaat ja opettajat käyttävät Desku-verkkotyöpöytää, jonka kautta pääsee Vihdin kunnan hankkimiin sovelluksiin ja oppimateriaaleihin. Sähköiset oppimateriaalit ovat käytössä osassa oppiaineita.

Opettajilla on hyvät tieto- ja viestintätekniset valmiudet ja kaikki opettajat ovat saaneet koulutuksen ViLLE-oppimisympäristön käyttöön. Lisäksi opettajat osallistuvat kiinnostuksensa mukaisesti muihin tv-t-koulutuksiin. Koululla hyödynnetään Vihdin kunnassa tarjolla olevia digituturointeja, joiden avulla luokat ja opettajat voivat oppia tietyn ohjelmiston tai aihepiirin keskeisimmät asiat tutoropettajan opastuksella. Koulussamme on myös aloitettu digioppilastoimintaa. Digioppilaat ovat koulun isompia oppilaita, jotka opastavat nuorempia oppilaita tietokoneiden ja ohjelmistojen käytössä sekä ohjelmoinnissa. Digioppilastoimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja toimintaa koordinoi koulun tieto- ja viestintäteknikasta vastaava opettaja.

3. Oppimisen arviointi

Oppimisen ja osaamisen arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä tulee arvioida monipuolisesti.

Alkusyksystä lähetetään arviointitiedote koteihin. Koulumme arviointikulttuuri pohjautuu kunnan periaatteisiin.

Opintojen aikainen arviointi

Arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää: ohjata ja kannustaa oppimista ja kehittää itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi) sekä määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen.

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Opettajan ja oppilaan välisessä vuorovaikutuksessa oppilas saa tietoa, miten voi parantaa suoritustaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Myös itsearviointi ja vertaispalaute ovat keskeinen osa oppimisprosessia, vaikka ne eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan.

Summatiivisen arvioinnin tekee opettaja tai opettajat yhdessä, jos heitä on useita, suhteessa oppiaineen tavoitteisiin. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoritumisesta. Huoltajia tiedotetaan lukuvuoden aikana, mikäli oppilaan suoriutuminen heikkenee huomattavasti tai oppilaalla on vaarana saada hylätty arvosana jostakin oppiaineesta.

Oppilaita ja huoltajia informoidaan arvioinnin käytänteistä Wilman kautta. Opettajat käyttävät Wilmaa sekä summatiivisen että formatiivisen arvioinnin työvälineenä. Osa formatiivista arviointia ovat tuntimerkinnot, joita huoltajan on hyvä seurata. Wilmassa annetaan summatiivisen arvioinnin osalta tietoa oppilaan arvioitavista suorituksista.

Opettaja käy oppilaiden kanssa yhdessä läpi oppiaineiden tavoitteet. Näin oppilaalla on tiedossa, mihin arviointi kohdistuu. Tavoitteiden läpikäynnissä huomioidaan oppilaan ikäkaus ja edellytykset.

Lisätietoja oppiainekohtaisista arviointiperusteista saa opettajalta esimerkiksi Wilman kautta. Opetussuunnitelmat sekä oppiaineiden tavoitteet ja kriteerit löytyvät kunnan verkkosivuilta osoitteesta; www.vihti.fi/kasvatus-ja-koulutus/opetussuunnitelma

Työskentelyn arviointi

Työskentely arvioidaan osana oppiainetta opetussuunnitelmassa olevien työskentely taitojen tavoitteiden mukaisesti. Työskentelytaidoilla tarkoitetaan taitoa työskennellä yksin ja yhdessä, taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään, taitoa toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taitoa toimia rakentavasti vuorovaikutuksessa. Arvosanan muodostamisessa kiinnitetään huomiota koko oppimisprosessiin ja arviointiin vaikuttavat muun muassa kokeet, aineet, tuotokset sekä työskentely.

Käyttäytymisen arviointi

<https://www.vihti.fi/kasvatus-ja-koulutus/opetussuunnitelma/6-oppimisen-tyoskentelyn-ja-kayttaytymisen-arviointi/>

Käyttäytymisen arvioinnin, ohjauksen ja palautteen tavoitteena on hyvän käytöksen vahvistaminen.

Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki häntä opettavat opettajat. Luokanopettaja tekee koosteen käyttäytymisen arvioinnista.

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymisen tavoitteet ja kriteerit Vihdin kunnan opetussuunnitelmassa: <https://www.vihti.fi/kasvatus-ja-koulutus/opetussuunnitelma/6-oppimisen-tyoskentelyn-ja-kayttaytymisen-arviointi/>

Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja kunnassa yhteisesti linjattuihin koulujen järjestyssääntöihin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä siitä saatu arvosana tai sanallinen arvio vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät erityistarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Vuosiluokilla 1.–3. käyttäytyminen arvioidaan sanallisesti. Vuosiluokilla 4.–6. käyttäytyminen arvioidaan arvosanoilla 4–10.

Huhmarnummen koulussa on käytössä itsearviointi, joka kohdistuu käyttäytymisen sekä työskentelyn arviointiin. Tämä tehdään kaksi kertaa lukuvuodessa. Oppilaat voivat asettaa myös tavoitteita jatkoon suhteen.

3.1. Oppimisen arviointi syyslukukaudella

Oppimisen arviointi syyslukukaudella

Jokaisen oppiaineen arviointi on monipuolista ja sen tulee olla oppimistä edistävää. Opettajat tiedottavat oppilaita ja huoltajia arvioinnin muodoista. Syyslukukauden päätteeksi 4.-6. luokkalaiset saavat välitodistuksen. 1.-3. luokkalaisilla välitodistuksen korvaa oppimiskeskustelu, jonka luokanopettaja pitää huoltajien ja oppilaan kanssa marras-tammikuussa. Oppimiskeskustelussa painotetaan työskentelyn ja oppimisen taitojen arviointia.

Syyslukukaudella käyttäytymistä ja työskentelyä arvioidaan itsearviointina yhden kerran.

3.2. Oppimisen arviointi kevätlukukaudella

Oppimisen arviointi kevätlukukaudella

Jokaisen oppiaineen arviointi on monipuolista ja sen tulee olla oppimistä edistävää. Opettajat tiedottavat oppilaita ja huoltajia arvioinnin muodoista. Kevätlukukauden päätteeksi kaikki oppilaat saavat lukuvuositolodistuksen. Lukuvuositolodistus on numeerinen 4.-6. luokkalaisilla ja sanallinen 1.-3. luokkalaisilla. Yksilöllistetty oppimäärä voidaan arvioida henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti joko numeerisesti tai sanallisesti. Suomi toisena kielenä opiskelevien oppilaiden todistus voi tarvittaessa olla myös sanallinen.

Kevätlukukaudella käyttäytymistä ja työskentelyä arvioidaan itsearviointina yhden kerran. Kevätlukukauden päätteeksi käyttäytyminen arvioidaan osana lukuvuositolodistusta, 4.-6. luokkalaisilla numeerisesti ja 1.-3. luokkalaisilla sanallisesti. Käyttäytymisarvion muodostamiseen osallistuu jokainen oppilasta opettava opettaja.

Kuudennen luokan lukuvuosiarviointi

Kuudennen luokan lukuvuosiarviointin kriteerit on päivitetty ja ne on otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen. Arvioinnissa osaamista verrataan kunkin oppiaineen tavoitteisiin ja valtakunnallisiin kriteereihin, joissa on kuvattu arvosanojen 5, 7, 8 ja 9 osaaminen. [Linkki tässä.](#)

4. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki

Lukuvuoden 2023-2024 teemana Vihdin kunnassa on yhteisöllisyys ja tunnetaidot. Huhmarnummen koulussa näihin teemoihin on panostettu useamman vuoden ajan ja työtä jatketaan. Yhdessä sovitut teema- ja pajapäivät tukevat yhteisöllisyyttä. Osassa teemapäiviä yhteistyötä tehdään myös samassa kiinteistössä toimivan päiväkodin kanssa. Oppilaskunnan hallitus valitaan joka vuosi vaaleilla. Hallitus toimii säännöllisesti oppilaiden näkemysten ja osallisuuden vahvistamiseksi. Sympis-nimellä toteutetuilla teematunneilla vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskeluhuoltoryhmä toimii taustalla ja tukee opettajia luokan vuorovaikutuksen ja ryhmäytymisen edistämässä.

4.1. Kolmiportainen tuki

Perusopetuksessa toteutetaan varhaista puuttumista, jossa oppijaa tuetaan opiskelussa ja hyvinvoinnissa yhteistyössä perheiden ja muiden toimijoiden kanssa niin, että oppilas pystyisi etenemään opinnoissaan ja kasvamaan tasapainoisissa olosuhteissa omien edellytystensä mukaisesti.

Tukitoimet suunnitellaan kolmiportaisen tuen periaatteita noudattaen. Tuen tarvetta arvioidaan ja sen vaikuttavuutta seurataan testein ja kirjatuin havainnoin. Annettavasta tuesta kirjoitetaan pedagoginen asiakirja, jossa kuvataan oppilaan opetuksessa tehdyt toimet.

Yleinen tuki

Yleinen tuki on tuen portaista laajin. Se hyödyttää kaikkia ryhmän oppilaita. Erilaiset ryhmäinterventiot, tunne- ja kaveritaitojen kehittämisen ohjelmat, käyttäytymisen strukturointi, oppimaan oppimisen, kuten opiskelu- ja tarkkaavuustaitojen opettaminen sekä oppimisympäristön joustava muokkaaminen ja monikanavaisuus opetuksessa ovat kaikki yleistä tukea. Yleisen tuen piiriin mahtuu myös eriyttäminen, joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, tukiovetus tai osa-aikainen erityisopetus, kun sen tarve ei ole jatkuvaa sekä kouluohjaajan palvelut.

Yleisessä tuessa pedagogisen arvion tekeminen on vapaaehtoista, mutta asioiden kirjaaminen arvioon voi toimia hyvänä seurattavien asioiden muistilistana eri opettajien välillä. Oppilaalle voidaan myös tehdä yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa oppimissuunnitelma. Siihen kirjataan yhteisesti sovitut tavoitteet, oppilaan sitoutuminen ja onnistumiset.

Yleisen tuen interventiot vaativat pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista. Vaikutuksia nähdään usein vasta pidemmän työskentelyn jälkeen. Arjessa tapahtuva pienten onnistumisien tavoittelu ja ylös kirjaaminen auttaa jaksamaan ja huomaamaan muutosta.

Tehostettu tuki

Tehostettuun tukeen siirrytään, kun satunnaisesti annettu tuki ei enää riitä vaan tukea tarvitaan pitkäkestoisesti ja paljon. Esimerkiksi oppilas tarvitsee lähes kaikissa aineissa vähemmän tehtäviä ehtiäkseen oppimaan tai hän tarvitsee pääsääntöisesti räätälöityä materiaalia ja/tai kuvatueta. Tehostetun tuen tarpeen tunnistaa myös siitä, että oppilas tarvitsee paljon yksilöllistä aikuisen ohjausta oppiakseen ja osa-aikaisen erityisopetuksen tarve on jatkuvaa. Oppilaalle voidaan tehostetussa tuessa määrittää käyttöön opiskelun erityiset painoalueet hänelle haastavissa oppiaineissa. Oppilaat, joilla on suomi toisena kielenä voivat hyötyä tehostetusta tuesta.

Tehostettuun tukeen siirtymistä mietittäessä on huolellisesti tarkistettava, onko kaikki oppilasta hyödyttävät yleisen tuen tukimuodot käytetty tai olisiko niissä vielä lisäämisen varaa. Siirtyminen tehostettuun tukeen tapahtuu, kun huoltajien ja oppilaan kanssa yhteistyössä laadittu pedagoginen arvio käsitellään koulun prosessien mukaisesti moniammatillista asiantuntemusta käyttäen. Päätöksen kirjaaminen oppilastietojärjestelmään on rehtorin vastuulla.

Tehostetussa tuessa oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Se tapahtuu yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa. Toisin kuin yleisessä tuessa, tehostetun tuen oppimissuunnitelma on perusopetuslain edellyttämä. Oppimissuunnitelmassa kuvataan, minkälaisilla pedagogisilla ratkaisuilla vastataan tuen tarpeeseen: mitkä ovat ne konkreettiset tukitoimet, joita oppilas tulee saamaan, mitä toimilla tavoitellaan ja miten vaikuttavuutta arvioidaan.

Tehostetun tuen päätös tulee purkaa, kun oppilas ei enää huoltajien ja oppilaan kanssa yhteistyössä laaditun arvion mukaan tarvitse intensiivistä ja jatkuvaa tukea, vaan oppimisen tukemisessa voidaan palata tilanteen seuraamiseen ja satunnaisesti tapahtuvaan tehokkaampaan tukemiseen. Purkaminen tapahtuu saman prosessin mukaan kuin siirtäminen.

Erityinen tuki

Kun kaikki tehostetun tuen keinot on käytetty, ja oppilaan todetaan tarvitsevan kokoaikaista erityisopetusta, tai kun vahvasti tuettuna ja painoalueittain opiskellen ei päästä alimpaan hyväksytyyn arvosanaan (5) ja oppiaine pitää yksilöllistää, tulee eteen erityiseen tukeen siirtäminen.

Erityiseen tukeen siirtäminen on lakiin perustuva valituskelpoinen viranomaispäätös ja hyvin vahva toimenpide. Erityisen tuen päätöksessä päätetään aina myös oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdollinen poikkeaminen opetussuunnitelmassa määritellystä oppiainejaosta sekä oppilaalle mahdollisesti tarvittavat tulkittamis- ja avustajapalvelut, apuvälineet ja tukijaksot.

Oppilaalla saattaa jo ennen oppivelvollisuusiän alkua olla diagnoosi, josta lähtökohtaisesti seuraa erityisen tuen päätös ja pidennetty oppivelvollisuus, mahdollisesti myös toiminta-alueittain opiskelu. Yleensä päätös erityisestä tuesta on silloin tehty jo varhaiskasvatuksessa. Lisäksi erikoissairaanhoidon viranomaistason antama lausunto saattaa johtaa erityisen tuen päätökseen. Erityisen tuen päätös tarvitaan myös tapauksissa, joissa oppilaan haasteiden laajuus ja monimuotoisuus edellyttää moniammatillisen arvion mukaan kokoaikaista erityisopetusta.

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä tulee oppilaan opetuksesta vastaavilta hankkia selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä sekä tehdä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa moniammatillisena yhteistyönä selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta. Tästä työskentelystä muodostuu pedagoginen selvitys, jota tarvittaessa täydennetään psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Kun selvitys on laadittu valmiiksi, tulee kuulla oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa. Kuulemistilaisuus voidaan järjestää osana vanhempaintapaamista tai huoltajaa voidaan kuulla kirjallisesti erillisellä kuulemislomakkeella. Huoltajalle pitää kuitenkin olla jälkikäteen todennettavalla tavalla selvitetty, että kyse on hallintolain tarkoittamasta kuulemisesta.

Pedagoginen selvitys ja kuulemislomake toimitetaan sivistyskeskukseen päätöksentekoa varten. Erityisopetuksen asiantuntija allekirjoittaa päätöksen ja se kirjataan virastolla oppilaan rekisteriin. Huoltajien allekirjoituksen puuttuminen tai kielteinen suhtautuminen päätettävänä olevaan asiaan ei estä päätöksen tekemistä, mikäli se on oppilaan edun mukaista.

Mikäli oppilaan tuen tarve muuttuu tuen päätöksen perusteissa mainituissa asioissa, tehdään uusi pedagoginen selvitys sekä uusi erityisen tuen päätös. Erityisen tuen päätöksessä määritellään aina myös opetuksen järjestämispaikka, koulu ja luokkamuoto ja ne on hyvä kirjata pedagogiseen selvitykseen pedagogisen ryhmän kannanottoon.

Kun kouluun tulee uusi oppilas, jolla tiedetään olevan edellisessä asuinkunnassa tehty erityisen tuen päätös, oppilaasta tulisi noin kuukauden kuluessa kouluun tulosta tehdä uusi pedagoginen selvitys ja päätös erityisen tuen jatkamiseksi tai purkamiseksi uudessa asuinkunnassa.

Erityisen tuen päätös tarkistetaan myös koulun alkaessa yhteydessä esiopetuksen henkilöstön kanssa sekä 2. ja 6. luokan aikana. Oppilaasta tehdään tarkistusta varten pedagoginen selvitys, jonka perusteella tehdään päätös erityisen tuen jatkamisesta tai lopettamisesta. Laadinnassa voi hyödyntää aikaisempia pedagogisia selvityksiä ja oppilaan pedagogisia asiakirjoja. Yläkouluun siirryttäessä arvioidaan huolellisesti, tarvitseeko oppilas kokoaikaista erityisopetusta oppimisensa tueksi. Yläkoulunivaiheen pedagogiset selvitykset tehdään helmikuun loppuun mennessä. 2. luokan selvitykset viimeistään toukokuussa.

Kun erityisen tuen päätös on tehty ja tieto päätöksestä tullut sekä huoltajille että kouluun, oppilaalle laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma HOJKS.

HOJKS:ssa määritellään muun muassa

- oppilaan edistymisen seuranta ja arviointi
- oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin
- arviointitavat ja ajankohdat
- oppilaan itsearviointi
- opiskelun erityiset painoalueet tai yksilölliset tavoitteet
- muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja oppimateriaalit.

Mikäli oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, HOJKS:ssa luetellaan nämä aineet sekä määritellään niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä määritellään, miten edistymistä seurataan ja arvioidaan.

Erityisopetukseen sisältyvät pedagogiset ratkaisut voivat vaihdella eri oppiaineissa ja muilla oppimisen alueilla. Osa pedagogisesta tuesta voi olla myös lyhyempiaikaista, yksittäiseen oppiaineeseen suunnattua tukea. Myös erityistä tukea saavalla oppilaalla on oikeus saada tukiopetusta ja osa-aikaista erityisopetusta. Myös oppilaan saama muu tuki, kuten tukitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet määritellään HOJKS:ssa.

4.1.1 Koulunkäynnin muut tukijärjestelyt

Koulun johdolla on käytännön vastuu opetuksen, ohjauksen, opiskeluhuollon ja oppimisen tuen järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista kouluyhteisössä, kaikilla vuosiluokilla ja kaikissa oppiaineissa. Lisäksi koulun henkilöstön tehtävä on kasvun ja oppimisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen koulun toimintatavoista. Jokaisella opettajalla on vastuu oman opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista.

Kouluohjaajat

Huhmarnummen koulussa on lukuvuonna 2023-2024 kolme kouluohjaajaa. Kouluohjaajan tunnit on suunnattu eri luokille tarvekartoituksen sekä annettujen resurssien perusteella. Kouluohjaajat toimivat oppilaille opettamisen ja oppimisen tukena. Lisäksi he toimivat kuntoutukseen liittyvänä tukena kuten diabetesta sairastavia oppilaita verensokerimittauksissa, välipalatarpeen arvioinnissa sekä insuliinihoidossa. Näistä käytänteistä sovitaan yhteisneuvottelussa (lääkehoitosopimus) huoltajien ja koulun toimijoiden kesken.

Erityiset opetusjärjestelyt

Perusopetuslain mukaan (18 §) oppilaan opetus voidaan järjestää osittain toisin, jos

- oppilaalla katsotaan olevan joltakin osin ennestään perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot
- oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen kohtuutonta;
- se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta on mahdollista käyttää yhtenä oppilaan hyvinvoinnin ja opiskelun tukitoimena. Vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen osallistuville oppilaille tulee laatia oma opinto-ohjelma, jonka mukaan opetus toteutetaan. Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa lukuvuosidistukseen merkitään ko. lukuvuoden suoritukset ja maininta siitä, että oppilas opiskelee perusopetusasetuksen mukaisen oman opinto-ohjelman mukaisesti. Opinto-ohjelma voidaan liittää todistukseen.

Koulupäivän lyhentäminen tilapäisesti

Oppilaan koulupäivää voidaan lyhentää asiantuntijalausuntojen perusteella, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Koulupäivän lyhentämispäätöksen tekee rehtori, ja se tehdään aina määräajaksi ja enintään lukukaudeksi kerrallaan.

Tulkkauspalvelut

Koulun rooli lapsen ja nuoren kotoutumisessa on tärkeä. Myös huoltajat tarvitsevat tietoa suomalaisesta koulujärjestelmästä, jotta he voivat tukea lastaan koulunkäynnissä. Tulkki voidaan tilata esimerkiksi vanhempainiltoihin, oppimiskeskusteluun ja hops- ja hojks-keskusteluihin sekä terveystarkastuksiin. Tulkkauksen voi tapahtua joko läsnä- tai puhelintulkkauksena.

4.2. Koulupoissaoloihin liittyvät käytänteet

Vihdin kunnassa on käytössä *Koulu Kunnossa* –hankkeessa (2020-2023) laadittu kymmenen kunnan yhteinen *Poissaoloihin puuttumisen malli*. Ensisijaisesti yksiköissä/ oppilaitoksissa edistetään toimintakulttuuria, joka ehkäisee mahdollisimman tehokkaasti poissaolojen syntymistä.

4.2.1 Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Poissaolojen ehkäiseminen on keskeisessä asemassa suunniteltaessa poissaoloihin liittyviä toimenpiteitä ja toimintamalleja. Poissaolojen ehkäisemisessä kouluun kiinnittymistä ja läsnäoloa tuetaan niin kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaankin tasolla.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeiden varhainen havaitseminen sekä riittävä ja oikea-aikainen tuki ehkäisee poissaoloja. Oppimisen sujuminen, onnistumiset ja kannustava palaute tukevat kouluun kiinnittymistä. Myös kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen ja niihin järjestelmällinen puuttuminen tukevat yksittäisen oppilaan ja koko yhteisön hyvinvointia ja kiinnittymistä koulutyöhön.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, keskustelu läsnäolon merkityksestä ja tiedottaminen poissaolojen seurannasta ja puuttumisen käytännöistä tukee oppilaan läsnäoloa koulussa.

4.2.2 Poissaolojen seuranta ja niistä ilmoittaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa poissaoloja suunnitelmallisesti hyödyntäen koulutason tietoja. Opetuksen järjestäjä päättää poissaoloihin puuttumisen toimintamallissaan kenen tehtävänä ja miten on seurata koulun tasolla oppilaiden poissaoloja suunnitelmallisesti koulu-, luokka- ja yksilötasolla.

Vihdin kunnassa käytössä olevat poissaolojen seuraamisen vastuut:

Poissaolojen seuranta	Vastuu	Miten
yksilötasolla	luokanopettaja/ohjaaja	Wilman aktiivinen seuraaminen ja poissaolomallin mukaiset toimenpiteet.
luokkatasolla	luokanopettaja/ohjaaja ja rehtori	Luokanopettaja/ohjaaja on yhteydessä rehtoriin huolikyynnyksen ylityttyä. poissaolomallin mukaiset toimenpiteet.
koulu	rehtori	Wilmasta saatavan tiedon koostaminen/seuraaminen ja koulukohtaisten toimien tehostaminen.

On tärkeää, että poissaoloihin reagoidaan varhain poissaolon syystä riippumatta. Poissaolosta ilmoitetaan huoltajalle tai muulle oppilaan lailliselle edustajalle mahdollisimman pian. Poissaolojen lisääntyessä tai pitkittyessä tulee olla viipymättä yhteydessä opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisiin. Poissaolojen kohdennetusta seurannasta sovitaan yksilöllisesti.

4.2.3 Poissaoloihin puuttuminen ja taustasyiden selvittäminen

Yksittäisen oppilaan poissaoloihin puututaan opetuksen järjestäjän tekemän poissaoloihin puuttumisen toimintamallin mukaisesti. Opettaja voi konsultoida yksittäisen oppilaan asiassa opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia opiskeluhoollon tuen tarpeen arvioimiseksi ja tilanteen selvittämiseksi. Monialainen työskentely on tärkeää käynnistää mahdollisimman varhain. Tarvittaessa kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä (yksilökohtainen). Ryhmässä selvitetään oppilaan tuen tarvetta, järjestetään tukea ja seurataan tilannetta. Opiskeluhoitopalveluista oppilas ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolisiin sosiaali- ja terveydenhuollonpalveluihin.

Oppilaan poissaolojen vähentämiseksi voidaan lisäksi tarvita oppilaan tarvitsemien oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimien päivittämistä. Mikäli oppilas ei terveydentilan tai painavan muun syyn vuoksi pysty kokonaan tai osittain osallistumaan lähiopetukseen, tulee viimesijaisena keinona harkita päätöksen tekemistä erityisistä opetusjärjestelyistä ja oppimissuunnitelmasta ja siitä, miten oppilaan opetus, oppimisen tuki ja arviointi järjestetään poissaolojakson aikana.

Tarvittaessa on otettava yhteyttä sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tai tehtävä lastensuojeluilmoitus.

<https://www.koulukunnossa.fi/poissaolomalli/>

4.3. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Koulumme oppilaille (pääasiassa 1. ja 2. luokkalaisille) on järjestetty iltapäiväkerho lukuvuonna 2023-24, jonka järjestäjänä on Vihdin kunta. Iltapäiväkerhon ohjaajina toimivat Miia Kölhi ja Jasmin Degerlund.

Aamupäivätoimintaa ei järjestetä koulussamme.

4.4. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto on yhteisöllistä ja yksilökohtaista työtä, jonka avulla huolehditaan niin koulu yhteisön kuin yksittäisen oppilaan hyvinvoinnista ja oppimisesta. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Opiskeluhoolto ulottuu kaikkeen koulutyöhön ja on koulu yhteisön aikuisten yhteinen tehtävä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria ja arjen huolenpitoa, jonka avulla vahvistetaan oppilaan osallisuutta ja kokemusta kuulumisesta luokka- ja koulu yhteisöön. Välittävä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä kiireettömyys ja kuulluksi tuleminen edistävät oppilaan kiinnittymistä yhteisöön. Poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seurantaa ja niihin puuttumista koordinoi koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä osana yhteisöllisen opiskeluhoitotyön kokonaisuutta. Yhteisöllisen työn suunnittelussa on tärkeää varmistaa oppilaiden ja huoltajien osallisuus.

Lukuvuoden 2023-24 alusta lähtien koulut eivät enää laadi varsinaista koulukohtaista opiskeluhoollon suunnitelmaa. Sen sijaan koulut tuottavat opetuksenjärjestäjäkohtaiseen suunnitelmaan arvion opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista.

1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta

Yksikkökohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman liite

Tilastointipäivän 20.9. mukaiset tiedot

KOULUN NIMI:

Huhmarnummen koulu

Oppilasmäärä	110
Tehostetussa tuessa olevien oppilaiden määrä	26
Erityisessä tuessa olevien oppilaiden määrä	2
Kuntakohtaisten pienluokkien määrä	0
Koulukohtaisten pienluokkien määrä	0
Osa-aikaisten erityisopettajien määrä	1
Erityisluokan opettajien määrä	0
Koulunkäynnin ohjaajien määrä	3
iltapäivätoiminnan ohjaajien määrä	2
Opiskeluhooltohenkilöstön läsnäolo koulussa h/vko	
Kouluterveydenhoitaja	2,5h
Koululääkäri	tarvittaessa
Psykologi	0h
Kuraattori	4h

ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Hyvinvointialue tuottaa luvut käytettävissä olevista resursseista.

4.4.1. Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi ja toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Yhteisöllisen opiskeluhoillon lukuvuosittaiset teemat päätetään yhdessä koulun ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kesken. Lukuvuoden 2023-24 ylätasoinen teemana on hyvinvoiva lapsi ja nuori.

Läsnäoloa tukeva koulun toimintakulttuuri edistää oppimista, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Koulun kiinnittymiseen, ryhmäytymiseen ja osallisuuteen myönteisesti vaikuttavien toimien toteuttaminen on jokaisen koulun yhteisöllisen opiskeluhoillon työskentelyn vastuulla.

Koulussa opitaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja osana oppiaineiden opetusta ja laaja-alaisen osaamisen kokonaisuutta. Yhteisön kannustava ilmapiiri tukee oppilaiden aitoa toimijuutta sekä vertaisuuksien muodostumista. Erityistä huomiota ryhmäytymiseen tulee kiinnittää opintojen nivelvaiheissa, jolloin kiinnittyminen uuteen yhteisöön on kesken.

Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

Huhmarnummen koulussa pidetään jokaiselle luokka-asteelle kerran lukuvuodessa yhteisöllinen luokkavuoro, jossa ovat mukana oppilashuoltoryhmä, luokanopettaja ja luokan oppilaita. Luokkavuorossa käydään keskustellen läpi luokan sosiaalisuhteita, työrauhaa ja yleisiä kuulumisia. Luokkavuorosta tiedotetaan huoltajia etukäteen ja tilaisuuden jälkeen huoltajille lähetetään tiivistelmä keskusteluista. Luokkavuorot ovat ennaltaehkäisevää toimintaa, jolla halutaan vaikuttaa luokan ilmapiiriin, oppilaiden hyvinvointiin ja oppimiseen.

Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ammattilaisten ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

- **Yksilöllinen opiskeluhoolto**

Yksilöllinen opiskeluhoolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen. Yksilöllisen opiskeluhoollon toimintaa ovat konsultaatit

- konsultaatiot, palveluihin ohjaaminen ja monialaisen asiantuntijaryhmän työskentely. Opettajat ovat avainhenkilöitä opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisessa. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä, mutta sen toteuttaminen edellyttää oppilaan suostumusta.
- Yksilöllinen opiskeluhoolto toteutuu joko henkilökohtaisten opiskeluhoitopalvelujen kautta tai monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamisella. Asiantuntijaryhmä kootaan aina tapauskohtaisesti oppilaan tueksi ja oppijalla on oikeus vaikuttaa ryhmän kokoonpanoon. Oppijalla on lisäksi oikeus kuraattori- ja psykologipalveluihin säädettyssä määräjässä. Kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.

Yksilöllisen opiskeluhoollon monialaisiin asiantuntijapalavereihin on Huhmarnummen koulussa varattu säännöllinen aika parittomien viikkojen keskiviikkoina klo 8-9. Asiantuntijaryhmä kootaan oppilaskohtaisesti ja siihen voidaan kutsua mukaan muuta oppilaan kanssa toimivaa verkostoa erikoissairaanhoidosta, perheneuvolasta tai perhesosiaalityöstä. Tapaamisesta laaditaan opiskeluhoitokertomus.

4.4.2. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Koulussa toteutettiin syyslukukauden alussa koko talon vanhempainilta, jossa käsitelimme aluksi yhteisesti koulupoissaoloja, poissaolomallia ja restoratiivista sovittelumallia. Lisäksi vanhemmilla oli mahdollisuus maistella kouluruokaa. Luokkakohtaisissa vanhempainilloissa opettajat kävivät läpi luokan toimintaa ja yhteistyötä kodin ja koulun välillä.

Myös vanhempainyhdistys esitteli toimintaansa vanhempainillassa.

Koulun ulkopuoliset tukiverkostot ovat vahvasti mukana koulun arjessa ja mahdollisesti mukana tukemassa oppilaiden ja perheiden hyvinvointia.

4.4.3 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Kouluissa on käytössä myös K-0 toiminta 0 (ratkaisemattomat konfliktit 0) pitkittyneiden ja haastavien kiusaamis- ja väkivaltatapauksien selvittelyyn. Vakavat kiusaamistapaukset ulottuvat usein koulupäivän lisäksi vapaa-ajalle ja myös sosiaaliseen mediaan. Tyypillistä on myös, että kodin ja koulun välinen yhteistyö on kriisiytynyt monimutkaisen tapauksen edetessä.

Työskentelyssä pyritään löytämään konfliktin juurisyyt keskustelemalla eri osapuolten kanssa sekä erikseen että yhteisissä tapaamisissa. Toiminnan keskeisiä periaatteita ovat kaikkien osapuolten kuuleminen, puolueettomuus ja perheiden tukeminen.

K-0 työ ei korvaa olemassa olevia koulun toimintamalleja tai opiskeluhoitoa, vaan vahvistaa niitä ja tuo kouluihin esimerkiksi perheiden kanssa tehtävän työn osaamista. K-0 asiantuntija tarjoaa konsultaatiota, tekee tarvittaessa tilanteen alkuarvion ja kokoaa kiusaamistapauksen ympärille moniammatillisen verkoston sekä ohjaa tarvittaessa lapsen ja perheen muihin palveluihin. Verkostossa on mukana koulun henkilöstöä, sosiaalityö, poliisi, lastensuojelu ja muut lapsen tai nuoren elämässä mukana olevat ammattilaiset.

Kaikissa kouluissa on käytössä someturva, joka on asiantuntijoiden kehittämä digitaalinen palvelu, jonka kautta saa nimettömästi apua somessa, peleissä tai muualla netissä kohdattuihin ikäviin tilanteisiin.

Kiusaamisen ehkäisy Huhmarnummen koulussa

Oppilaiden ja koko koulu yhteisön hyvinvoinnin kannalta keskittyminen kiusaamisen ennaltaehkäisyyn on tärkeää. Miten vahvistamme asioita, että kiusaamista ei tule? Ennaltaehkäisyyn tulee kiinnittää huomioita koulun kaikkien aikuisten kanssa, pohtia toimintakulttuuriamme kiusaamiseen puuttumisessa ja varsinkin sen ennaltaehkäisyssä. Ennaltaehkäisy tarkoitusena on päästä puuttumaan tilanteisiin siinä vaiheessa, kun epäreilu vallankäyttö ei ole vielä kehittynyt kiusaamiseksi. Erilaisia valtaa tulee luokissa ja koulu yhteisöissä aina olemaan, mutta valta pitäisi kanavoida järkevästi niin, ettei kukaan pääse käyttämään sitä vahingoittavasti.

Kiusaaminen on yleensä ryhmä ilmiö. Jokainen oppilas haluaa kuulua ryhmään. Ryhmään tai kouluun kuulumattomuus altistaa kiusaamiselle. Ryhmytyminen on siis tärkeä osa kiusaamisen ennaltaehkäisyä.

ENNALTAEHKÄISY

Koulun välittävä ilmapiiri

- Jokainen aikuinen on välittävä aikuinen.
- Välituntivalvonnat
- Oppilaiden kenttävuorot välitunneilla
- Koulun puuttumistapojen tekeminen tutuksi sekä oppilaille että huoltajille.
- Kiusaamisen määrittelemisen ja sen vaikutuksista keskusteleminen oppilaiden kanssa.
- Kiusaamiskyselyt, sosiogrammit

Yhteisöllisyys:

- Ryhmyttäminen on tärkeä osa arkea läpi lukuvuoden.
- Yhteiset teemat ja tapahtumat (meidän koulu, yhteinen vastuu tilanteista)
- Yhteisölliset luokkavuorot, luokkakokoukset
- Sympis-tunnit: mm. vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjoittelu
- Oppilaskunta
- Vanhempainillat

Eri toimijoiden näkyminen arjessa:

- Kuraattorin, koulupsykologin ja terveydenhoitajan työ näkyväksi ja helposti saavutettavaksi oppilaille ja huoltajille.
- Moniammatilliset palaverit
- Nivelvaihe: tiedonsiirrot eskarista ja toisesta alakoulusta
- Yhteistyötahot: iltapäiväkerho, muu kerhotoiminta, koulupoliisi

PUUTTUMINEN

OPPILAIKEN VÄLISET RISTIRIITATILANTEET

- Asian havainnut aikuinen aloittaa selvittämisen ja välittää tiedon luokanopettajalle.
- Puututaan heti, kun jotakin huomataan jotain. Käsitellään tilanteita tapahtuman tasolle, ei henkilön tasolla.

- Luokanopettaja jatkaa tarvittaessa selvittämistä tai vie asian rehtorille.
- Tieto huoltajille tarvittaessa tapahtumista.

SEURAAMUKSET:

- Välitön kasvatuskeskustelu
- Tarvittaessa merkintä Wilmaan

Toistuvat ristiriitatilanteet samojen oppilaiden välillä:

- Kuraattori LO:n tukena (joko konsultaatio opettajalle tai oppilaiden tapaaminen).
- Laajennettu kasvatuskeskustelu ja tiedottaminen huoltajille, tarvittaessa huoltajapalaveri ja seuranta.
- Luokanopettaja seuraa tilannetta: oppilaiden kanssa keskustelu esim. kahden viikon päästä.
- Resto ja seuranta

SEURAAMUKSET (tarve arvioidaan):

- Oppilaan/ oppilaiden toiminnan rajoittaminen
- Laajennettu kasvatuskeskustelu (kirjataan Wilmaan)

KIUSAAMINEN JA EPÄASIALLINEN KÄYTÖS

Kiusaaminen on toistuvaa ja järjestelmällistä tiettyyn oppilaaseen kohdistuvaa epäasiallista käytöstä

- Kuka tahansa, jolla on huolta kiusaamisesta, voi viedä asian eteenpäin luokanopettajalle (oppilas itse, vanhempi, toinen oppilas, oppilashuollon työntekijä).
- Kiusaamisen selvittäminen aloitetaan luokanopettajan johdolla. Opettaja pyytää mukaan tarvittaessa muita tahoja (rehtori, kuraattori).
- Kiusaamisen selvittely alkaa jokaisen osapuolen kuulemisesta ja kokonaiskuvan luomisesta restoratiivisen mallin mukaisesti. Mahdollisuuksien mukaan osapuolet saman pöydän ääreen esimerkiksi Resto-sovitteluun.
- Sovitaan toiminnasta, jolla kiusaaminen loppuu. Tärkeää osapuolten sitoutuminen.
- Seurannasta tehdään suunnitelma, joka kirjataan, tilanteen seuranta suunnitelman mukaisesti.
- Tiivis yhteistyö kotien kanssa, tiedottaminen huoltajille.

Jos kiusaaminen ei lopu tai tilanne on muutoin haastava:

- palaveri koululla osapuolten ja heidän huoltajiensa kesken.
- tilanteen selvittelyyn mukaan muita tahoja (rehtori, opiskeluhuoltoryhmä).
- Tukea tarjotaan kaikille osapuolille. Ohjataan osapuolet opiskeluhuollon (kuraattori, koulupsykologi) tai perhesosiaalityön tai perheneuvolan tuen piiriin
- Koulussa tukioppilas tai -aikuinen kiusatulle oppilaalle
- Konsultoidaan K-0-asiantuntijaa

SEURAAMUKSET (tarve arvioidaan):

- Oppilaan/oppilaiden toiminnan rajoittaminen
- Laajennettu kasvatuskeskustelu, jossa mahdollisesti huoltaja mukana (kirjataan Wilmaan),
- Tarvittaessa lastensuojeluilmoitus tai mahdollinen rikosilmoitus

VÄKIVALTATILANTEET

Väkivalta toista oppilaista tai opettajaa kohtaan tai väkivallalla uhkaaminen

- Rehtori selvittää yhdessä huoltajien kanssa. Tarvittaessa mukana opiskeluhuollon henkilöstöä.
- Selvittely alkaa jokaisen osapuolen yksilöllisesti kuulemisesta ja kokonaiskuvan luomisesta restoratiivisen mallin mukaisesti.
- Palaveri koululla osapuolten huoltajien kesken. Harkinnan mukaan osapuolet yhteisen pöydän ääreen.
- Jatkotoimenpiteiden ja seurannan suunnittelu, tilanteen seuranta suunnitelman mukaisesti.
- Tapaus kirjataan Wilmaan kasvatuskeskustelulomakkeeseen.
- Mukaan tarvittaessa muita viranomaisia: poliisi, lastensuojelu, Ankkuri-tiimi, K-0-toiminta, ulkopuolinen sovittelija

SEURAAMUKSET (tarve arvioidaan):

- Jälki-istunto
- Lastensuojeluilmoitus
- Rikosilmoitus
- Koulupäivän keskeyttäminen rehtorin päätöksellä
- Kirjallinen varoitus
- Jos oppilas on vaarallinen itselleen tai muille, opetuksen evääminen rehtorin päätöksellä max. 3 päivää
- Erottaminen

RESTORATIIVINEN SOVITTELU

Koulussamme on käytössä restoratiivinen sovittelumalli. Sovittelu perustuu restoratiiviseen lähestymistapaan, jossa on kyse ihmissuhteet, tunteet ja tarpeet huomioon ottavasta konfliktinhallintamenettelystä. Restoratiivinen lähestymistapa korostaa kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteistyöhön perustuvaa myönteistä prosessia, jossa pyritään osapuolten välisen ymmärryksen lisääntymiseen. Osapuolia kunnioitetaan oman konfliktinsa asiantuntijoina ja keskeisenä ajatuksena on tapahtuneen teon palauttaminen asianosaisille siten, että he voivat itse olla aktiivisia osallisia asiansa ratkaisussa. Toiminnan tavoitteena on eheyttää rikkoutunut ihmissuhde niin, että mieltäpahoittanut tilanne ei enää toistu. Yhdessä sovittua käytöksen muutosta tuetaan ja sopimuksen pitämistä seurataan.

Pyrkimyksenä on panostaa koko koulu yhteisön hyvinvointiin niin, että lähtökohtana on yhteisöllisyys, toisten huomioiminen, empaattinen lähestyminen ja kuulluksi tuleminen, sekä myönteinen asenne. Kaikki tämä on ennaltaehkäisevää toimintaa, johon on tärkeää panostaa. Tätä restoratiivista lähestymistapaa voidaan vahvistaa esim. Symppis-tuntien yhteydessä erilaisilla piirityöskentelyillä ja ryhmän tarpeiden arvioimisella.

Sovitteluprosessi etenee järjestelmällisesti restoratiivisen sovittelun mallin mukaisesti. Sovittelun pelisääntöjä ovat

-puolueettomuus

-vaitiolo/luottamuksellisuus

- ei rangaistuksia eikä syyllistämistä, vaan ratkaisuja

- vapaaehtoisuus.

Ideana on selvittää, mitä on tapahtunut, mitä ajatuksia ja tunteita tilanne on herättänyt, keneen kaikkiin tilanne on vaikuttanut, mitä tarvitaan, että tilanne ratkeaa ja miten tilanne ratkaistaan/mitä voidaan luvata. Aikuinen ei ohjaile keskustelua haluttuun suuntaan, vaan on ainoastaan keskustelun mahdollistajana ja kysymysten esittäjänä. Tilanteen omistajuus säilyy riidan osapuolilla ja tavoitteena on, että osapuolet itse keksivät ratkaisun tilanteeseen. Sovittelusta kirjataan sopimus ja sovitaan seuranta-ajankohta.

Huhmarnummen koulun kriisiryhmän tehtäviä ovat ainakin seuraavat:

1. Huolehtia toimintansa suunnittelusta ja suunnitelman laadinnasta
2. Kirjata ryhmän sisäinen työnjako ja vastuuketju
3. Selvittää etukäteen kriisitilanteissa tärkeät paikallisesti/alueellisesti toimivat yhteistyötahot ja sopia yhteistyön periaatteista ja käytännöistä
4. Pehdyttää koulun muuta henkilöstöä suunnitelmaan järjestämällä koulutusta ja hankkimalla kirjallisuutta
5. Huolehtia siitä, että kaikki koulun aikuiset, oppilaat ja huoltajat tietävät, miten toimia erilaisissa tilanteissa ja miten tilanteesta tiedotetaan kriisin eri vaiheissa
6. Organisoida toimintaa kriisitilanteissa
7. Huolehtia välittömästä henkisen tuen tarpeesta sekä mahdollisista jatkotoimista
8. Arvioida kriisitilanteissa toteutettuja toimia ja tehdä kriisisuunnitelmaan tarvittavat muutokset

Huhmarnummen koulun opiskeluhoolto- ja kriisiryhmä lukuvuonna 2023-2024

Jarno Huuhtanen, rehtori

Saija Koskinen, perusopetuksen erityisopettaja

Hilla Romppanen, kuraattori

Kiia Wallin, konsultoiva psykologi

tarvittaessa muut yhteistyötahot esim. poliisi ja seurakunta

Huhmarnummen koulun turvallisuusorganisaatio lukuvuonna 2023-2024:

Suojelujohtaja, Jarno Huuhtanen, rehtori, 044-4675589

1. Varasuojelujohtaja, Saija Koskinen, 050-5276892

2. Varasuojelujohtaja, Marke Telilä, 040-0794557

Suojan hoitaja ja suojealuvalvoja, Janne Elsilä, huoltomies, 044-7674834

Suojelualvoja 2, Terhi Sadeniitty, opettaja

Suojelualvoja 3, Heli Mansikkaviita, opettaja

Suojelualvoja 4, Anne Tammelin, opettaja

Suojelualvoja 5, Eija Pajarinen, opettaja

Turvallisuusorganisaatio vastaa ja suunnittelee koulun turvallisuuden ennakoiden, tilannehallinnan ja jälkihoidon mukaisesti. Koulun sähköisessä pelastussuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin koulun turvallisuusorganisaation tehtävät ja toiminta kriisitilanteessa.

Toimenpiteet opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Yksiköt arvioivat säännöllisesti opiskeluhoitotyön toteutumista oman yksikkönsä osalta yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksissa sekä keväisin kuluneen lukuvuoden arvioinnin yhteydessä.

Koulun yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän tehtäviin ei sisälly yksittäisten oppilaiden opiskeluhoitoasioiden käsittely. Näitä tehtäviä ei voi rehtorin päätöksellä muuttaa.

4.5. Lasten ja nuorten hyvinvointi

4.5.1 Harrastussuunnitelma

Vihdin peruskoulujen 1.-9. luokkien oppilaille järjestetään iltapäivisin maksutonta kerho- ja harrastustoimintaa sekä koulun tiloissa että paikallisten harrastustoimijoiden tiloissa. Kerho- ja harrastustoimintaa järjestetään Vihdin kunnalle myönnetyn Opetus- ja kulttuuriministeriön Harrastamisen Suomen mallin avustuksen sekä Opetushallituksen Koulujen kerhotoiminnan tukemisen ja kehittämisen avustuksen rahoituksilla.

Koulupäivien yhteydessä järjestettävän kerho- ja harrastustoiminnan tavoitteena on lasten ja nuorten

- Hyvinvoinnin lisääminen
- Eriarvoisuuden vähentäminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä jaksamisen tukeminen
- Luovuuden ja liikkumisen tukeminen
- Uusien taitojen oppiminen ja koulussa opitun soveltaminen

Kerho- ja harrastustoiminnassa pyritään siihen, että lapset ja nuoret saavat onnistumisen, osaamisen ja ilon kokemuksia. Toiminnan kautta tuetaan lasten ja nuorten harrastuneisuutta ja mieluisan harrastuksen löytämistä. Koulun henkilökunta sekä oppilashuolto ohjaavat sellaisia lapsia ja nuoria kerhotoiminnan piiriin, joilla ei esimerkiksi perheen tuen puuttuessa ole mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerho- ja harrastustoiminnan järjestämisessä tavoitteena on, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen.

Kerhot pyritään järjestämään lähtökohtaisesti siten, että ne alkavat heti koulupäivän päätyttyä ja oppilaat siirtyvät harrastuksiin omatoimisesti. Koululla ei ole mahdollista odottaa kerhotunnin alkamista, koska odotteleville oppilaille ei ole valvontaa. Harrastustunneille osallistuvat ovat vakuutettuja tapaturmien varalta. Vakuutus on voimassa koulupäivän sekä harrastustunnin aikana sekä välittömien matkojen aikana. Jos oppilas poikkeaa kotimatkalta/harrastuspaikalle siirtymisen reitiltä tai jää odottamaan myöhemmin alkavan harrastustunnin alkua esimerkiksi ystävän luokse, niin tällöin kunnan tapaturmavakuutus ei ole voimassa. Oppilaat ovat tällöin omien henkilökohtaisten tapaturmavakuutusten piirissä.

Koulun kerhotoiminta

Koulun kerhotoiminta on perusopetuslain 47§:ssä mainittua ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä toimintaa, mitä kunta voi järjestää perusopetuksen oppilaille. Toiminnan tulee olla perusopetukselle perusopetuslain 2 §:ssä säädettyjen tavoitteiden mukaista.

Huhmarnummen koululla toimii liikuntakerho koulukerhorahoituksella.

Harrastamisen Suomen mallin kerho- ja harrastustoiminta

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta on nuorisolain alaista vapaa-ajan toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää nuorten hyvinvointia mahdollistamalla mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. Harrastus ei sisälly perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun opetukseen eikä harrastustoimintaan sovelleta perusopetuslain säännöksiä.

Toiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista. Kun kunta järjestää nuorten harrastustoimintaa, sen tulee kuulla nuoria heidän harrastustavoistaan ja laatia koulukohtainen harrastussuunnitelma nuorten kuulemisesta saatujen tietojen perusteella.

Vihdin kunnassa lasten ja nuorten kuuleminen on toteutettu valtakunnallisen koululaiskyselyn kautta. Kysely toteutettiin vuoden 2022 loppupuolella ja siihen vastasi lähes 40% kunnan peruskoulujen oppilaista. Kyselyn tuloksia hyödynnetään harrastustoiminnan suunnittelussa siten, että jokaiselle koululle pyritään järjestämään vähintään yksi suosituimmista harrastusisällöistä. Tämän lisäksi jokaiselle koululle on tavoitteena tarjota vähintään yksi liikunnallinen ja yksi muun sisältöinen harrastustunti. Koulun harrastussuunnitelma löytyy alta.

Huhmarnummen koulun harrastekerhot 2023-2024:

- Sirkus 3.-6. -luokkalaisille maanantaisin klo 12.35-13.20
- Kuvataidekerho 1.-4. -luokkalaisille tiistaisin klo 13.20-14.20
- Luontokerho 1.-4. -luokkalaisille torstaisin klo 13.20-14.20 (välillä klo 14.50 saakka, josta ohjaaja tiedottaa erikseen)

Rahoitus ylläoleviin kerhoihin tulee Harrastamisen Suomen mallista.

- Liikuntakerho 1.-6. -luokkalaisille torstaisin klo 14.20-15.20 (koulukerho)

4.5.2 Kulttuurikasvatussuunnitelma

Vihdin kunnan kulttuuripalveluissa on laadittu Kulttuurikasvatussuunnitelma 2023, joka on hyväksytty hyvinvointilautakunnan kokouksessa 1.6.2023. Sen avulla tuetaan lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen. Se on myös osa kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

4.5.3 Liikkumisohjelma

Vihdin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.3.2023 Vihdin liikkumisohjelman vuosille 2022-2025, johon on kirjattuna liikkumisen suosituksia sekä toimenpiteitä liikkumisen lisäämiseksi koulupäivien aikana. Liikkumisohjelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

4.5.4 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Lukuvuosisuunnitelman liitteenä on Vihdin kunnan perusopetukseen laadittu Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2023, joka on hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa 1.11.2022. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää opetuksessa tehtävää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä.

4.5.5 Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma

Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston -toimintasuunnitelman tavoitteena on jalkauttaa ilmastotyö osaksi kaikkia kunnan toimialoja ja niiden arkityötä sekä luoda sellaisia toimintamalleja, jotka edistävät ilmastotyötä. Suunnitelma on hyväksytty Vihdin kunnanhallituksessa 20.1.2020. Se on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

5. Osallisuus ja yhteistyö sidosryhmien kanssa

Syyslukukauden 2023 alussa aloittaa kuntatasoinen osallisuustiimi, jonka tehtävänä on luoda rakenteita oppilaiden osallisuuden sekä huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön tueksi. Toiminta liittyy Vihdissä käynnistettyyn *Lapsiystävällinen kunta* -prosessiin.

5.1. Oppilaiden osallistaminen

Oppilaiden osallistaminen tapahtuu suunnitelmallisesti osana opetusta ja muuta koulussa järjestettävää toimintaa.

Huhmarnummen koulussa toimii oppilaskunnan hallitus, joka muodostuu oppilaskunnan vaaleissa valituista luokkaedustajista. Luokilta 1.-2. valitaan hallitukseen 1 varsinainen ja 1 varajäsen, luokilta 3.-6. valitaan 2 varsinaista ja 1 varajäsen. Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuussa, mutta tapahtumien läheistyessä useammin. Luokat saavat tuoda ehdotuksia hallitukselle, joka käsittelee ehdotuksia ja päättää mihin ehdotuksiin se tarttuu. Joka vuosi hallitus on itse myös vetänyt toimintapäiviä, kuten liikuntapäivä tai jouluaskartelupajat. Hallitus organisoii toiveruokapäivät (2 kpl) lukuvuodelle. Hallitus pyytää tarvittaessa rahallista avustusta toiminnalleen vanhempainyhdistykseltä.

Kaikkia koulun oppilaita opetetaan osallistumaan kouluarkeen. Koulusta pyritään tekemään jokaiselle lapselle arjen kiinnittymiskohde, jossa on kavereita ja turvallisia aikuisia. Jokainen opettaja osallistaa oppilaita luokissa ikätasoisesti ja oppilaat pääsevät päättämään erilaisista toiminnoista luokissa. Sääntöjä ja sopimuksia muodostetaan yhteistyössä oppilaiden kanssa.

Mahdollisuuksien mukaan oppilaita osallistetaan myös koulun hankintoihin, kuten liikuntavälinehankintojen ideointiin.

Koulussa järjestetään syksyllä maailman näyttely. Oppilaat rakentavat näyttelyn yli vuosiluokkarajojen.

Lapsen oikeuksien viikolla koululle tulee vierailija vetämään tunteja lapsen oikeuksista.

Koululaiset äänestävät syksyllä koulun ravintolalle uuden nimen.

5.2. Huoltajien osallistaminen ja kodin ja koulun yhteistyö

Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta kouluyhteisön jäsenenä.

Avoin ja matalan kynnyksen yhteistyö on tärkeää koulun ja kodin välillä. Toimiva ja lähtökohdiltaan myönteinen yhteistyö on keskeistä lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään koulun, luokan ja oppilaan tasolla.

Koululla järjestetään vanhempainiltoja, ja esim. tämän syksyn vanhempainilta oli toiminnallinen ja monipuolinen kohtaamishetki, jossa huoltajat saivat vapaasti kierrellä erilaisilla oppimisen tukemiseen liittyvien pisteiden luona. Syksyllä vietettiin myös Kodin ja koulun päivää erilaisilla toimintapisteillä kierrellen yhdessä kodin aikuisten ja koko koulun väen kanssa.

Kodin ja koulun päivänä huoltajien oli mahdollista osallistua oppitunneille. Koulussamme vietetään myös syksyllä eläinten päivää, jonne huoltajat voivat tuoda lemmikin koululaisten ihasteltavaksi. Joulujuhla pidetään tänä vuonna toiminnallisena tonttupolkuna, jossa huoltajat pääsevät yhdessä koulun väen ja oppilaiden kanssa puuhailemaan jouluisilla työpisteillä.

Vanhemmat tai isovanhemmat voivat tuoda omaa osaamistaan tai harrastuneisuuttaan koulun arkeen osallistumalla luokan toimintaan esim. esittelemällä ammattiaan tai harrastustaan. Kotiväkeä voi olla mukana myös esim. uintikerroilla tai erilaisissa projekteissa, joihin heidän on mahdollista osallistua. Opiskeltavaan asiaan voidaan ottaa vanhempia mukaan luontevasti esimerkiksi niin, että kotitehtävänä on heidän haastattelu.

Päivittäinen yhteydenpito ja tiedottaminen tapahtuu Wilman kautta. Yhteyttä pidetään tarvittaessa myös puhelimen välityksellä. Huoltajiin ollaan yhteydessä myös normaaliin arkeen liittyvissä asioissa, eikä pelkästään ongelmatilanteissa. Wilmamerkintöjen kautta annetaan palautetta ja huomio kiinnitetään erityisesti positiiviseen palautteeseen. Huoltajilla on mahdollisuus tulla keskustelemaan lapsen oppimisesta ja heillä on oikeus osallistua laajoihin kasvatustaluteluihin.

Ainakin 1. luokkalaisten osalta pidetään alkusyksystä ns. vanhempainvartit, joilla vahvistetaan kodin ja koulun yhteistyötä.

Koulussamme toimii aktiivinen vanhempainyhdistys, joka on aktiivisesti mukana koulun arjessa esim. erilaisina toimintapäivinä. Vanhempainyhdistys järjestää myös yhdessä kuudesluokkalaisten kanssa discoja. Vanhempainyhdistys on tärkeä osa vanhempien osallisuutta koulun arjessa. Vanhempien verkostoituminen ja yhteinen toiminta vahvistavat yhteisöllisyyttä ja antavat tukea opettajien ja koulun työlle. Yhdistyksen jäseniä ovat kaikki oppilaiden huoltajat. Yhdistyksen hallituksen kuukausittaisiin kokouksiin osallistuu aina yksi koulun edustaja (opettajat).

5.3. Yhteistyö nivelvaiheissa

Nivelvaihe esiopetuksesta alakouluun

Nivelvaihetta esiopetuksesta alakouluun luotsaa *eskarista ekalle -tiimi*, joka aloittaa lukuvuosityöskentelynsä aina syyskuun viimeisenä maanantaina. Ryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja alakoulujen ensimmäisiä luokkia opettavat osa-aikaisen erityisopetuksen opettajat. Ryhmän vuosittaiseen aloituskokoukseen osallistuu myös muita koulun edustajia jokaisen koulun määrittämällä tavalla (rehtori, apul. rehtori).

Vuosikellon mukaiset asiat kokouksessa ovat ajankohtaiset kuulumiset ja lukuvuoden tiimin kokoonpano, marraskuun tiimitapaamisen ja muiden lukuvuoden yhteistyöpalaverien aikatauluista sopiminen. Lisäksi käydään läpi edellisten tiedonsiirtojen toimivuus ja näkymä tulevaan lukuvuoteen sekä prosessin tarkistus ja kehittämisideat.

Marraskuussa tiimi käy läpi tuen oppilaiden lukumäärät ja alustavat tiedot prosessien kulusta, siirretään tieto oppilaista, joiden koulupaikka on mahdollisesti muualla kuin omassa koulupiirissä ja sovitaan aika tarkemmalle tiedonsiirrolle. Palaverissa sovitaan myös ensimmäiset konsultaatiot erityisopettajan kanssa ja/tai opiskeluhaullollinen tarve sekä käydään läpi yksityisten päiväkotien oppijat.

Koulupolkujen tarkentumista tapahtuu koulujen EO:n ja VEO:n välillä pitkin kevätlukukautta. Kouluilta tehdään vierailuja päiväkoteihin ja esiopetuksen oppijat käyvät tutustumassa kouluihin.

Erityisen tuen päätökset tekee helmikuun loppuun asti varhaiskasvatuspäällikkö ja siitä eteenpäin opetuspäällikkö.

Tiedonsiirtojen perusteella muodostetaan toukokuussa yleisopetuksen opetusryhmät ja sijoitetaan tuen oppilaat heitä parhaiten tukeviin ryhmiin sekä aikataulutetaan henkilökohtaiset tiedonsiirrot.

Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun

Alakoulusta yläkouluun nivelvaiheen tiimi rakentuu pääsääntöisesti kuudensien luokkien oppilaita opettavista ja yläkoulussa heitä vastaanottavista osa-aikaisen erityisopetuksen opettajista. Tiimin tavoitteena on luoda sujuvuutta sekä yhteisillä kriteereillä toteutuvaa laatua nivelvaiheytyöhön.

Ensimmäisessä tapaamisessa arvioidaan tähän asti tehdyn nivelvaiheyhteistyön sujuvuus: mitä hyviä käytänteitä ja mitä haasteita on ollut sekä pohditaan edellisten vuosien kehitystyön pohjalta, mikä on tärkeää ja mitä pitäisi muuttaa.

Tiimi luo yhteistyössä rehtorien kanssa askelmerkit tulevalle nivelvaiheytyölle. keskeiset teemat ovat

- Pienluokille menevien prosessi
- Nivelvaiheen lakisäätöiset tuen tarkistukset tammi-helmikuussa.
- Tiedonsiirto koulujen välillä, prosessi ja aikataulut
- Muuta huomioon otettavaa

5.4. Muut yhteistyötahot

Yhteistyö nuoris-, kirjasto-, liikunta- ja kulttuuritoimen, poliisin sekä seurakuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden lähiympäristön toimijoiden kuten luontokoulujen, museoiden ja nuorisokeskusten kanssa lisää oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja tukee koulun kasvatustehtävää.

Kirjasto on tärkeä yhteistyötaho koulumme arjessa. Eri luokat voivat tilata kirjastosta (kirjastoautosta) opintosuunnitelmiin sopivia kirjakasseja. Kirjasto auttaa myös eri teemoihin liittyvän kirjallisuuden keräämisessä ja käy Kirjavinkkaamassa luokissa. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kirjaston järjestämiin tapahtumiin ja eri ikäryhmille tarkoitettuihin oppituntikononaisuuksiin. Näitä oppituntikononaisuuksia kirjaston henkilökunta on tarjonnut myös toteuttamaan koululla.

Urheiluseurojen ja järjestöjen kanssa on erilaisia yhteistoimintamuotoja:

- Lajituntemusta saadaan eri seurojen tarjoamien vierailutuntien kautta.
- Urheiluseurat tarjoavat kerhoja oppilaille koulutuntien jälkeen.
- Koulumme on mukana Liikkuva koulu -toiminnassa. (katso kohta 4.3)
- Oppilaille on tarjolla kerhotoimintaa Vihdin kunnan järjestämässä Hobby Hour-kerhoissa, kuten esimerkiksi kuvataide-, liikunta-, sirkus- ja luontokerho.

Seurakunnan edustajia vierailee koululla lukuvuoden aikana pitämässä oppitunteja ja aamunavauksia. Koulu osallistuu seurakunnan järjestämiin tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan. Seurakunta järjestää myös yhdessä **nuorisotoimen** kanssa 6. luokkaisille Haltuun ja tsemppitunnit.

Palajärven Musiikkiyhdistyksen kanssa on yhteistoimintaa lähinnä liittyen tilojen käyttöön sekä mahdollisuuksien mukaan muutenkin.

Erialaisten yhteistyötahojen kanssa pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään oppitunteja ja yritysvierailuja.

Koulupoliisi tulee vierailemaan koululle syksyllä 2023.

6. Valinnaisaineet, monialaiset oppimiskokonaisuudet ja laaja-alainen osaaminen

Koulumme tavoitteena on opetussuunnitelman mukaisesti oppilaiden laaja-alainen osaaminen, johon sisältyvät seuraavat osa-alueet:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- monilukutaito
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- työelämätaidot ja yrittäjyys
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Laaja-alaista osaamista opiskellaan ja opetetaan osana kaikkia oppiaineita sekä erikseen suunniteltuina monialaisina oppimiskokonaisuuksina. Monialaiset oppimiskokonaisuudet voidaan suunnitella luokkakohtaisesti tai koko koulun yhteisinä projekteina. Monialaiset oppimiskokonaisuudet tarjoavat mahdollisuudet ilmiöpohjaiseen oppimiseen ja oppiainerajat ylittävään, kokonaisvaltaiseen, opiskeluun monipuolisia työskentelytapoja ja -välineitä hyödyntäen.

Lukuvuonna 2023-2024 koulussamme toteutetaan koko koulun kattava monialainen oppimiskokonaisuus, jonka aiheena on kansainvälisyyskasvatus maailmannäyttelyn muodossa. Maailmannäyttelyssä esitellään jokaisen luokan valmistelemat kokonaisuudet lähialueista (Vihti), Suomesta, Pohjoismaista ja Baltiasta, Euroopasta sekä valikoidusti muista maailman maista. Maailmannäyttelyssä tehdään yhteistyötä yli luokka-ainerajojen ja monialaisuus toteutuu eri oppiaineita integroimalla (mm. ympäristöoppi, kuvataide, musiikki ja kielet) sekä laaja-alaisen osaamisen sisältöjä oppimalla (mm. kulttuurinen osaaminen, ilmaisu ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen). Maailmannäyttely-kokonaisuus huipentuu koko koulun yhteiseen tapahtumaan, jossa kaikki oppilaat pääsevät tutustumaan muiden luokkien ja ryhmien tuotoksiin.

Monialaisena oppimiskokonaisuutena toteutuu myös Pikkuyrittäjät-toiminta, jonka tavoitteena on tukea laaja-alaisen osaamisen yrittäjyyden ja työelämätaitojen oppimista. Pikkuyrittäjät on Nuorten yrittäjyys ja talous NYT ry:n ylläpitämä yrittäjyyskasvatusohjelma, jossa tutustutaan yrittäjyyteen ja perustetaan omat pikkuyritykset. Monialainen kokonaisuus toteutetaan intensiivisenä jaksona, johon integroidaan myös tieto- ja viestintäteknologiaa, matematiikkaa, kuvataidetta, suomen kieltä ja kirjallisuutta sekä mahdollisuuksien mukaan myös muita oppiaineita. Monialainen oppimiskokonaisuus huipentuu pikkuyrityksien järjestämään myyntitapahtumaan, joka on suunnattu koko koululle.

Valinnaisaine on koulussamme tarjolla 4.-6.luokkalaisille tuntijaon mukaisesti yhden viikotunnin laajuisena ja se on sisällytetty osaksi lukujärjestystä. Valinnaisaineiden sisällöt koostuvat eri oppiaineiden syvällisemmästä opiskelusta sekä oppilaiden ehdottamista sisällöistä ja aiheista. Valinnaisaineen tunteja voidaan käyttää myös monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.

Tänä lukuvuonna toteutetaan uudelleen viime lukuvuonna suuren suosion saanut valinnaisainejakso, jonka aikana kaikki koulun oppilaat osallistuvat tarjolla oleviin kerhoihin oman kiinnostuksensa mukaisesti. Valinnaiskerhoissa tehdään yhteistyötä yli luokka-ainerajojen. Valinnaiskerhojen suunnittelun lähtökohtana on viime lukuvuonna saatu palaute sekä aiheiden monipuolisuus ja mahdollisimman laaja tarjonta kaikille luokkasteille.

7. Toiminnan arviointi

Huhmarnummen koulun lukuvuosisuunnitelman toteutumista arvioidaan aina kevään yhteisessä vesossa.

8. Varautuminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin

8.1. Sähkökatkot

Koulut pyrkivät toimimaan normaalisti sähkökatkon aikana. Se on tärkeää arjen turvallisuuden tunteen vuoksi. Valon ja veden puute sekä lämmityskaudella myös rakennuksen kylmeneminen kuitenkin alkavat haitata koulun toimintaa sähkökatkon pitkittyessä. Jos katko kestää useita päiviä, on syytä varautua siihen, että koulu ei pysty toimimaan, jos tilat eivät enää täytä terveys- ja turvallisuusmääräyksiä.

Kouluissa veden ja ruoan saanti yritetään järjestää niin, että koulut voivat toimia myös katkon aikana.

Tarvittaessa opetus järjestetään lukujärjestyksestä poikkeavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä tulee antamaan kouluille tarkentavia ohjeita mahdollisiin sähkökatkoihin liittyen lukuvuoden aikana.

Sähköinen pelastussuunnitelma

Vihdin kouluissa on käytössä sähköinen pelastussuunnitelma Pelsu. Siihen on kirjattu kohteen perustiedot, turvallisuusjärjestelyt, mahdolliset vaaratilanteet ja niihin liittyvät toimintaohjeet. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja henkilöstö on velvoitettu tutustumaan suunnitelmaan lukuvuosittain. Suunnitelmasta on nähtävillä tiivistetyt paperiversiot henkilöstön taukotilassa.

9. Lisäykset/muutokset

Liitteet

Vihdin kunnan koulujen toimintamalli kiusaamistapauksiin liittyen

Kestävän kehityksen suunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kunnan liikkumishjelma

Kuntatasoinen opiskeluhooltosuunnitelma

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma